

Kontroll av parasitter hos kjøttfé

Av veterinær Siv Meling

Sommer og høst er tid for parasitter, men en må begynne å tenke på disse tidlig på våren. Det er da at grunnlaget for resten av beitesesongen legges. Mange parasitter overvintrer på beitet enten som larver eller egg, disse vil "våkne" når gjennomsnittstemperaturen stiger over 10 grader og de ligger klar på beitet til å bli spist av ett dyr. Utover sommeren vil de overvintrede dø sakte ut. Dyra som beiter i april og mai vil da ta opp larver og egg fra bakken, disse vil utvikle seg til voksne parasitter inne i dyra (dette tar som regel 3 uker) og disse legger igjen egg som kommer ut i avføringen. Om dette får gå sin gang gjennom hele sommeren uten at noen av dyra blir behandlet så kan det bygge seg opp betydelige mengder med egg og larver på beitenes utpå sensommeren og høsten. Prinsippene bak jevnlig behandling er å holde antallet larver og egg på beitet til ett minimum. Behandler en dyra, så vil de voksne parasittene inne i dyra dø, og færre egg og larver i avføringen.

Storfe har som regel en god evne til å utvikle immunitet til de fleste parasittene, så i voksne dyr fører de sjelden til problemer, det er kalvene og ungdyra som er i størst fare. Første beitesesong er vesentlig for at dyra skal få utvikle immunitet mot disse parasittene. I besetninger med melkeproduksjon er den første beitesesongen veldig viktig, da må dyra behandles slik at de ikke blir syke av parasittene.

Kjøttfe stiller seg litt annerledes i og med at kalvene den første beitesesongen har morsmelk som hovednæringskilde og de sakte men sikkert venner seg til gras utover sommeren og høsten. I og med at de spiser veldig lite gras den første tiden på beite vil de få i seg noen få parasitter, men de er så få at de sjelden fører til sykdom. Men disse få er nok til å utvikle immunitet. Det er derfor ingen grunn til å behandle de små om sommeren mot parasitter.

Utpå høsten vil større og større andel av maten være gras, så de vil nok få i seg flere og flere egg og larver. Det kan være lurt å behandle disse dyra ved innsett om vinteren slik at de ikke drar med seg parasitter til neste beitesesong og virker som smittekilde til neste års kalver. Det kan være lurt å behandle med noe som tar både innvendige og utvendige parasitter. Disse preparatene er ofte slike som en stryker over ryggen på dyra (ivomec pour-on, dectomax pour-on, eprinex pour-on er noen av de). Neste beitesesong vil disse dyra være immune.

Leverikten kan være et problem for mange, men blir ikke dyra tydelig syke er den ingenting å bry seg med. Det koster mer å behandle dyra rutinemessig enn det en taper i å få leveren kassert!